

Pozdravni govori (Welcome Addresses)

Mnogo poštovane gospođe i gospodo!

Radostan sam što mi se pružila posebna čast danas govoriti na ovom znanstvenom skupu u povodu 80. obljetnice života akademika Heraka.

Akademik Milan Herak izabran je za izvanrednog člana naše Akademije 1963. godine, a za redovitog 1970. godine, prema tome njegovo vrlo aktivno djelovanje u Akademiji traje već pune 34 godine. Bio je tajnikom razreda za prirodne znanosti naše Akademije i dugogodišnji potpredsjednik i član Predsjedništva Akademije. To je vidljivi dio njegova djelovanja u Akademiji, ali samo za vanjske motritelje uočljiv. Međutim, manje uočljiv dio bila je briga za izdavačku djelatnost Akademije. Akademik Herak bio je, naime, dugogodišnji urednik pojedinih Akademijinih izdanja i časopisa, a posebice "Acta Geologica".

Tu se prof.dr. Milan Herak iskazao vrhunskim djelatnikom svoje znanstvene discipline. U tom prostoru razuma, koji je pozvan da bude stvaralački, zaista je akademik Herak dao sebe i iskazao se kao vrhunski pokretač i kreator progresa svoje struke, ali ne samo iz svoje discipline već i šire. Časopisi istraživačkih programa i ostvarenja pojedinih struka pravi su njihov krvožilni sustav, kako mi nedavno reče naš glavni tajnik Akademije, M. Moguš. Ali, to je dokaz bogatog stvaralačkog žara koji je temeljna karakteristika aka-

Gospođe i gospodo, kolegice i kolege, štovani Akademiče i dragi Profesore,

Velika mi je čast i zadovoljstvo što Vas mogu pozdraviti i čestitati ovako značajan jubilej u ime zaposlenika Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta i, naravno, svoje osobno ime. Uz čestitke upućujemo Vam i riječi zahvale za sve ono što ste učinili za naš fakultet. Naime, Vi i većina vjerojatno znate, no ja ću ipak podsjetiti, da je profesor Herak započeo svoju nastavničku karijeru na Rudarskom odsjeku Tehničkog fakulteta. Na Tehničkom, odnosno kasnije Tehnološkom fakultetu djelovao je od 1952. do 1959. godine. Predavao je opću geologiju, stratigrafiju i inženjersku geologiju i hidrogeologiju. Pripremajući se za ovaj skup saznao sam da je profesor Herak 1958. godine izdao interna skripta iz inženjerske geologije, što je nesumnjivo prvo djelo s tom tematikom na hrvatskom jeziku i bilo bi zanimljivo

demika Heraka. Osim svega toga akademik Herak bio je i voditelj mnogih Odbora Akademije kao npr. Odbora za krš, Odbora za geotektoniku, Odbora za prirodoslovna istraživanja i drugih Akademijinih aktivnosti pa čak i iz područja biomedicinskih znanosti.

Svoje pozdravne riječi, prema tome, upućujem u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, našem slavljeniku koji je veliki dio sebe ugradio u organizam naše Akademije obogativši je svojim idejama i svojom ljubavlju - pa mu zato velika hvala. Duboko sam uvjeren da je svakom članu Akademije drago i da je ponosan što je član te naše stare institucije s velikim povijesnim pamćenjem, kojoj je akademik Herak nebrojeno puta iskazao svoju ljubav, mar i odanost, ali cijenjene gospođe i gospodo, budite uvjereni da je i Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti čast što ima takva člana kao što je to akademik Herak.

Hvala mu za njegovu odanost prema Akademiji, a svima Vama, gospođe i gospodo, također zahvaljujemo za organizaciju i sudjelovanje na ovome znanstvenom skupu.

Akademik Ivo PADOVAN

Potpredsjednik HAZU
(Vice-president of the Croatian
Academy of Sciences and Arts)

pronaći koji primjerak ukoliko je sačuvan. No, osim kao nastavnik, profesor Herak ostavio je traga na našem fakultetu i kao rukovoditelj. Bio je duže vrijeme Predsjednik Zavoda za geologiju i paleontologiju, a akademске godine 1957/58 obnašao je i dužnost starješine rudarskog odjela, pa je nesumnjivo i njegova zasluga što je taj odjel prerastao u fakultet koji danas broji 20 redovnih profesora, 12 izvanrednih profesora, 11 docnata, 6 predavača, 40 asistenata i 11 znanstvenih novaka. U ime svih njih želim Vam dobro zdravlje i još mnogo aktivnih godina. I još jednom: HVALA!

Prof. dr sc. Darko MAYER

Dekan RGNF-a
(Dean of the Faculty of Mining, Geology and
Petroleum Engineering, University of Zagreb)

Poštovani uzvanici, sudionici znanstvenog skupa u povodu 80. obljetnice života uvaženog akademika Milana Heraka,

Geologija je na Sveučilištu u Zagrebu najstarija i najzaslužnija grana prirodnoslovlja, s kojom započinje nastava prirodnoslovlja na modernom sveučilištu davne 1876. godine predavanjima čuvenog Gjura Pilara. Od tada geologija je dala najčuvenija imena hrvatskom prirodnoslovlju, kojima se pridružuje i ime današnjeg laureata, profesora Milana Heraka.

Milan Herak jedan je od znanstvenika i intelektualaca bez kojeg bi naša prirodnoznanstvena zajednica bila bitno siromašnija.

Potreba za prirodoslovcem mogla bi se definirati kao potreba za kritičnim mišljenjem, a kritično mišljenje kao temeljni preduvjet znanstvene edukacije.

Znanstvenik njegovog formata potreban je svim društvima u svim društvenim slojevima. To su znanstvenici koji vide kvaziznanost, diskutiraju posljedice znanstvenih dostignuća, usmjeruju rasprave sociologa, umjetnika i političara, podučavaju, pišu i šire spoznaje podižući opću razinu znanja cijeloj javnosti. O takvom znanstveniku bit će danas ovdje riječ - o Milanu Heraku.

Taj zaslužni hrvatski muž posvetio je punih šezdeset godina svog života proučavajući prirodu svoje domovine. To je razlog što smo se povodom njegovog 80.

rodendana okupili danas ovdje da mu odamo počast i zahvalimo mu što je bio tu i što je danas s nama. Sigurna sam da će o važnosti ove proslave za geologiju biti još mnogo riječi tijekom današnjeg dana u Vašim izlaganjima, ali isto tako da će iz njih izaći na vidjelo činjenica da bismo, kad bi djelo profesora Heraka željeli pobliže svrstati u čvrste obrasce geologije, zapali u velike probleme. Je li on geolog, paleontolog, antropolog ili jednostavno prirodnoznanstvenik? Prava je sreća da se disciplinarnе granice ne podudaraju s intelektualnim utjecajem ovog svestranog znanstvenika kojeg je kroz cijeli život vodio njegov naglašeno velik idealizam. Nadam se da će nastojanja i trud koji su organizatori učinili, kako bi makar simbolično nagradili svog uvaženog učitelja, biti ohrabrenje ka izgledima za bolju budućnost geologije i prirodoslovlja na Sveučilištu u Zagrebu kojem je profesor Milan Herak tako predano služio.

U ime PMF-a, sretnog fakulteta čijim studentima i suradnicima ste bili neposredan učitelj, čestitam Vam profesore Herak - sretan rodendan.

Prof. dr sc. Biserka NAGY
Dekanica PMF-a
(Dean of the Faculty of Sciences,
University of Zagreb)

Štovani gosp. akademiče Herak, štovana gospođo Herak,

Posebna mi je čast u ime suorganizatora ovog skupa Instituta za geološka istraživanja pozdraviti gospodina akademika Milana Heraka, doajena geološke struke, koji iako mlad duhom danas slavi 80. obljetnicu života. Respektabilne su to godine, ali još je respektabilnije dosadašnje djelo našeg slavljenika.

Većina nas djelatnika Instituta bili smo i još smo uvijek daci prof. Heraka. Brojni ispiti, diplomski, magistrski i doktorski radovi rađeni su pod budnim okom našeg dragog profesora, koji je uvijek s puno strpljenja i mudrosti prenosio svoja znanja na nas nešto mlade.

U velikoj mjeri se može zahvaliti upravo prof. Heraku da je hrvatska geološka znanost pratila i čak unapređivala svjetsku geologiju. Rezultati njegovog djelovanja prepoznatljivi su u različitim geološkim disciplinama što je imalo izravnog utjecaja na znanstveni i istraživački rad mnogih geoloških i srodnih institucija, pa tako i Instituta za geološka istraživanja, gdje je njegov doprinos također značajan.

Dio znanja prof. Heraka ugrađen je u sve geološke karte, koje su temeljni program Instituta kao javne zna-

stvene ustanove, a osobito u Geološku kartu Republike Hrvatske M 1:50.000, koja kao dinamički modelirana karta objedinjuje brojne geološke aktivnosti Instituta.

No, i ostali dijelovi Instituta danas praktički u svim svojim radovima citiraju prof. Heraka, jer mobilistički pristup tektonskim interpretacijama geoloških struktura otvara jedno novo polje djelovanja hrvatskim geolozima, a posebno hidrogeolozima, koji takovim pristupom postaju prepoznatljivi u svijetu.

Kako iza ili uz svakog velikog čovjeka stoji žena tako i mi danas imamo prigodu u ime geologa zahvaliti gospođi Herak na velikom strpljenju i odricanju, jer manje ili više znamo što znači znanstvenoistraživački rad, koji je i obveza i hobi u koji se praktički ulaže cijeli život.

Zahvaljujemo gospodinu akademiku na dosadašnjoj suradnji i uzdamo se u Vaše zdravlje i mogućnost daljnje suradnje s nama geolozima u Institutu.

Dr sc. Božidar BIONDIĆ
Ravnatelj Instituta za geološka istraživanja
(Director of the Institute of Geology)

Poštovani slavljenice, dame i gospodo,

Ovom svečanom prigodom Geološko-paleontološki odjel Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja dodjeljuje akademiku Milanu Heraku Spomen medalju s poveljom u znak priznanja i sjećanja na gotovo desetljeće rada kojeg je Profesor proveo u Geološko-paleontološkom muzeju. Spomen medalja je izrađena ujesen 1996. godine u prigodi proslave 150. obljetnice utemeljenja Narodnoga muzeja u Zagrebu, čiji je Geološko-paleontološki muzej bio sljednik.

Mogu s radošću reći da je muzejski i muzeološki rad profesora Heraka, mada na početku njegove karijere

u teškim godinama rata i poraća, bio isto tako važan i plodan, kao što je bio i njegov kasniji znanstveni i nastavni rad.

Čast mi je što mogu kao voditeljica Geološko-paleontološkoga odjela u ime svih kustosa čestitati profesoru ovu lijepu obljetnicu života i rada.

Mr sc. Zlata JURIŠIĆ-POLŠAK

Voditeljica Geološko-paleontološkog odjela
Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja

(Head of the Geological-Palaeontological Department
of the Croatian Natural History Museum)

Visokoštovani i dragi Profesore, štovana gospodo Herak, štovano Predsjedništvo i uvaženi skupe,

Velika mi je čast i zadovoljstvo izići pred ovako veličanstveni skup i kazati da je mala regija nadomak metropole sretna što u zadovoljstvu možemo s Vama proslaviti 80. obljetnicu Vašega života. Uz zadovoljstvo moramo kazati da je danas i naše srce ispunjeno ponosom kada vidimo tako pomno pripremljen znanstveni skup posvećen Vašem životnom djelu.

Iz Društva, koje nosi časno ime Herodota hrvatske povijesti Tadije Smičiklasa, a koji je rođen u neposrednoj blizini Vaše rodne Brašljevice, donosimo Vam pregršt čestitki i dobrih želja za dug i sretan život. Danas će ovdje biti mnogo riječi o Vašem bogato ispunjenom životu, o dostignućima koja su otkrila mnoge stvari u svijetu znanosti i s velikom pozornošću ćemo to ovdje saslušati i prenijeti Vašim brojnim štovateljima.

A što Vam Vaši zemljaci danas žele kazati i uručiti?

Žele kazati da su ponosni na Vas. Da ste uspjeli najsadržajnije ispuniti život.

A što znači ispuniti sadržajno život?

To je teško i kompleksno životno i filozofsko pitanje. Na njega je moguće iz raznih uglova davati odgovore. Sažimati ih u jednu rečenicu ili razlagati u beskrajne teorije i rasprave. Stvari se pojednostavljuju kada o toj temi porazgovaramo običnim, narodnim mislima i riječima. Kada o toj temi zavirimo u tekstove velikih ljudi koji nisu izgubili svoju svezu s narodom.

Za ovu prigodu odabrao sam nekoliko misli iz tjednika Žumberačke novine (urednik dr. Janko Šimrak, sveuč. profesor i kasnije biskup) u kojima se ocrtava lik narodne svetinje žumberačkog kraja.

Opisuje se čovjek koji je uspio u životu. Radi se o čovjeku iz naroda koji je svojim časnim životom u narodu postigao sve: i ljubav i štovanje. Uzornog ponašanja kod kuće u odgoju djece, primjeren među narodom. Karizmatička osoba, vođa savjetnik, miritelj zavedenih. Osoba koja je svojim kršćanskim životom zračila, praktični katolik koji je teško bolestan prevaljivao nekoliko kilometara pješice, a kada mu to nije bilo moguće uzjahao bi konja da stigne obaviti svoju kršća-

nsku dužnost, a poslije mise da se susretne sa svojim narodom kojeg je svitovao, razlagao mu, tumačio i upućivao u dobro, poput narodnog učitelja.

Profesor Šimrak niže u tom tekstu još cijeli niz drugih vrлина od onih rodoljubnih, lokalpatriotskih, druželjubivih, roditeljskih, da bi završio tekst o čovjeku koji je najplemenitije ispunio svoj zemaljski život.

Ovom prigodom neću više dužiti. Radije ću našem dragom svečaru uručiti presliku tih novina kao znak sjećanja i podsjetnik da plemenito ispunjen život ostaje trajno zapisan i njeguje se u narodu. Preslika će mu biti posebno draga jer ocrtava lik koji bi u ovoj prigodi on najradije vidio u ovoj dvorani. Riječ je o narodnoj svetinji Juri Heraku iz Brašljevice, ocu našeg štovanog profesora.

Zašto sam sve ovo izgovorio?

Zato jer mislim da ovaj uvaženi skup, koji se bavi životom i djelom akademika Heraka, treba doznati i nešto o temeljnoj kariki u tome lancu i smatram da ta karika ne smije biti ispuštena, danas, a niti za taman toliko godina, kada se neki drugi ljudi sastanu, da bi se sjetili velikog života i djela akademika Milana Heraka.

Jer filozofska je misao i istina: "U oblikovanju osobnosti jedan je otac više nego stotinu učitelja!" (Georges Herbert).

Štovani gospodine Profesore,

Sretan Vam 80. rođendan, a kao mali znak pažnje dopustite da Vam ovo Društvo kojem ste i Vi 1934. godine bili jedan od utemeljitelja uruči gore rečenu presliku iz 1939. godine i Povelju u kojoj smo zapisali:

*"Uvaženom i dragom akademiku Milanu Heraku
u povodu 80. obljetnice života*

POVELJA

Žumberak je ponosan što Vas ima.

*Zahvaljuje Vam za sve što ste učinili za razvoj rodno
kraja i želi Vam dug i sretan život."*

Petar BADOVINAC, odv.

Predsjednik Društva Žumberčana "Tadija Smičiklas"
(President of the Žumberak Society "Tadija Smičiklas")

